

Από τον πολιτισμό της υπαίθρου στην αστική κουλτούρα του σήμερα

/ [Πεμπτούσία](#)

Ενδεικτικά πρέπει να προχωρήσουμε στην επικέντρωση των πολιτιστικών στοιχείων κάποιου ορεινού όγκου, μιας περιοχής, για να αναζητήσουμε το πρωτοκύτταρο, με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα. Ενδιαφέροντα, οπωσδήποτε, που είναι μεν καταγραμμένα στη μνήμη μας, αλλά ξεχασμένα από την συγκάλυψη του χρόνου. Το χρέος μας, τότε, είναι αυταπόδεικτο.

Αρχικά το περιβάλλον, ως ζωογόνος δύναμη, εστίαζε πάντοτε και του πολιτισμού τη διαδρομή, όχι μόνο από την πλευρά φυσικής ωραιότητας, αλλά και από τις ανθρώπινες σχέσεις, εκφραζόμενες, ως εκ τούτου, με τον ανάλογο ψυχισμό. Ταυτόχρονα συνέβαλαν και οι συνήθειες της ζωής των κατοίκων στη διαμόρφωση πολιτιστικών φαινομένων, βοηθούσης και της κατάλληλης ατμόσφαιρας που παρείχε τη δυνατότητα πολιτιστικής διαμόρφωσης και δράσης. Οι οικισμοί, τότε, ακολούθησαν μια δική τους πολιτιστική διαδρομή, γινόμενοι και οι ίδιοι ταυτόχρονα, φορείς και παραγωγοί πολιτισμού. Διαμορφώθηκαν, πολιτιστικά, στη συνέχεια, οι απλές επιβιωτικές δραστηριότητες των κατοίκων, όπως οι ποιμενικές, οι αγροτικές και εργασιακές, ανάμικτες με τις όμοιες απλοϊκές τεχνολογικές.

Με τον τρόπο αυτό προστέθηκε και η όλη οικογενειακή ζωή, μέσω της οποίας καταστάθηκε ένας πρωτότυπος γενεσιουργός πολιτισμός, με την κοινωνική, τη θρησκευτική και εργασιακή πολιτιστική νοοτροπία. Οι εργασίες των κατοίκων μπήκαν, αργά αλλά σταθερά, στο ρυθμό του πολιτισμού. Η παραγωγικότητα στη συνέχεια, έγινε μια πηγή πολιτισμού. Τα βιοτικά στοιχεία, της στενής ορεινής κοινωνίας, ακολούθησαν και ενίσχυσαν την πολιτιστική παραγωγικότητα. Έτσι, η όλη κοινωνική ζωή με την τάση επικοινωνίας και το ενδιαφέρον γνωριμίας με τον περίγυρο, άρχισε μια διεύρυνση της τοπικής πολιτιστικής δραστηριότητας με ιδιότυπες εργασίες, την ειδική γλώσσα συνεννόησης και με ταυτόχρονη μεταφορά και ευρεία διασπορά ηθογραφικών στοιχείων του κάθε οικισμού.

Με τον καιρό, το αρχικό πολιτιστικό κύτταρο, πέρασε απ' τον ένα τόπο στον άλλο και δημιουργήθηκε έτσι ένας ιδιόμορφος πολιτιστικός ιστός, ανάμικτος με στοιχεία αστικά, αγροτικά και περιφερειακά. Κάθε μετακίνηση πληθυσμών κουβαλούσε και ανάλογο πολιτισμό. Έδινε και έπαιρνε τα πολιτιστικά αποκτήματα, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται μια πλατιά πολιτιστική ολότητα. Πάντοτε, όμως, κάθε δημιουργία προχωρούσε και με την ανάλογη διάκριση, ως πολιτιστικό δημιούργημα. Ο εσωτερικός και εξωτερικός ξενιτεμός, συνοδεύονταν πάντοτε με όσα πολιτιστικά είχαν χαραχτεί στον ψυχισμό των λαών.

Ο ξενιτεμός κινούνταν ως φορέας πολιτισμού, καθώς η δουλειά, όπου γης, δημιουργούσε πολιτιστικές επιτυχίες. Ακόμα και ο έρωτας γινόταν παράγοντας ειδικής προσφοράς πολιτισμού. Η νοσταλγία της γενέτειρας των ξενιτεμένων, ως επιθυμητός πατρογονικός τόπος ανθρώπων και ιδεών, κατείχε τα σκήπτρα του πολιτισμού. Γνώριζαν οι λαοί των μικρών οικισμών ότι, ακόμα και ο πλούτος μετατρέπονταν σε διάφορες πολιτιστικές μορφές, μέσω του λεγομένου ευεργετικού πολιτισμού, από επώνυμους και ανώνυμους ευεργέτες. Από την άλλη μεριά η Παιδεία και η Εκπαίδευση γίνονταν κύριοι φορείς πολιτισμού, με τις διακεκριμένες και υψηλού επιπέδου Σχολικές κατακτήσεις. Με βεβαιότητα, μάλιστα, μπορούμε να ομολογήσουμε ότι κάθε πολιτιστική κατάκτηση θεωρούνταν πολύτιμος θησαυρός, μεταφερόμενος και μη ανταλλασσόμενος. Είχαν οπωσδήποτε αυτοί οι μικροί ορεινοί, κατά κανόνα, λαοί το προνόμιο να διακρίνονται για τα ξάστερα μυαλά, έτοιμα για κάθε πολιτιστική κατάκτηση.

Ως ιδιαζόντως σπουδαία κατάκτηση εκτιμήθηκε διαχρονικά από ειδικούς πολιτιστικούς φορείς, κάθε πολιτιστική ανάδειξη και παραγωγή των μικρών ορεινών και απομονωμένων οικισμών ανά τα πέρατα της Πατρίδας μας. Ήταν το ζωογόνο κύτταρο ο πολιτισμός αυτός, που στόχευε την κατάκτηση του ευρύτερου κοινωνικού ιστού, μεταφερόμενος στους μελλοντικούς οργανισμούς μιας μεγάλης

Εθνικής πολιτιστικής προοπτικής και στόχευση του Εθνικού σώματος. Άλλωστε η διατήρηση των ευγενικών κατακτήσεων, επιτυγχάνεται μόνο με τη μεταφορά αυτών, ως αυτούσιες, στις επόμενες γενεές, αυτές που συγκροτούν σε τελική μορφή, τον Εθνικό πολιτισμό.

Κάθε σήμερα επιβιώνει μόνο όταν μεταφέρεται σε κάθε αύριο, λέγει ο κανόνας της παράδοσης και της προοπτικής. Ο πολιτισμός, επομένως, συντίθεται κατά το πρότυπο του ανθρωπίνου σώματος, όπως και κάθε ζώντος οργανισμού. Το κύτταρο ενούμενο δημιουργεί τον ιστό και οι ιστοί συγκολλούμενοι κατασκευάζουν τα όργανα από τα οποία συγκροτείται το σώμα. Έτσι παραδόθηκε και σε μας μέχρι σήμερα κάθε πολιτιστική κατάκτηση του παρελθόντος, από το κύτταρο του μικρού οικισμού, στον αστικό ιστό και από εκεί στο τελικό όργανο, τον Εθνικό πολιτισμό. Πάντοτε, όμως, με σκοπό την διαιώνισή του προς παράδοση ανόθευτου στο διηνεκές αύριο.

Τι συμβαίνει, όμως, στην πράξη; Είναι ένα βασανιστικό αναπάντητο ερώτημα. Το απόσπασμα, πάντως, караδοκεί!....